

KOLEKTIVNE AKCIJE / PUTOVANJA IZVAN GRADA
VIRTUOZI OBMANE

15. oktobar - 5. novembar 2011.
otvaranje 15. oktobar 2011. u 16 sati
galerija Treći Beograd

PREDAVANJE / KOLEKTIVNE AKCIJE
UNIVERZITETSKA BIBLIOTEKA „SVETOZAR MARKOVIĆ“, Bulevar kralja Aleksandra 71, Beograd
13. oktobar 2011. u 19 sati

Kolektivne akcije: Putovanja izvan grada 1976 – 2010

Događaj – Dokumentacija – Instalacija

Od 1976. godine „Kolektivne akcije“ organizuju „putovanja izvan grada“ koja se sastoje od zajedničkog putovanja grupe učesnika iz metropole Moskve u „nezaposednuti“ prostor prirode, koji otvara mogućnost implementacije alternativnih oblika estetskog doživljaja i kolektivne akcije. Uglavnom je to snegom prekriveno i drvećem ograničeno polje (na periferiji, u parku, u šumi), što predstavlja pozornicu za minimalnu akciju koja tematizuje obrasce percepcije i kategorije ispod konvencionalnog jezičkog i slikovnog sveta: prisustvo / odsustvo, blizina / daljina, zvuk / tišina, ritmičke sekvence, pauza ...

Belo polje, koje se kako u tradiciji suprematizama Kazimira Maleviča, „osvetljavanja“ Martina Hajdegera tako i u budističkoj Šunjati koncepciji razume kao demonstraciono polje za aktere, kao prostor percepcije i kao polje refleksije za učesnike. Kod putovanja se u stvari radi o eksperimentima, koji služe za istraživanje naše sopstvene svesti i o introrspekciji u stanju očekivanja događaja.

Između praznog centra i granice percepcije se u estetskom eksperimentu „Kolektivnih akcija“ pojavljuje čitav niz drugih polja, zona i traka, koji se prepliću: stvarni događaj se ne odvija samo na empirijskom polju, već i u svesti učesnika. Uvođenje minimalnih elemenata akcije se fokusira na proširenje očekivanja, koja se u toku odvijanja akcija u stvari prazne od bilo kakvog konkretnog sadržaja. Kroz razne trikove i manevre – kao što su „skretanje pogleda“ ili „očekivanje bez ispunjenja“ – se kroz princip „praznih akcija“ anuliraju navodni ciljevi i sadržaji akcije i tako uvek nanovo bivaju razočarani oni učesnici koji su naviknuti da očekuju iluzionistički spektakl.

Ovo se takođe očitava u programskoj seriji akcija sa geslima „Kolektivnih akcija“. Grupa je 1977. godine u prirodi okačila transparent na kome je bilo geslo: „Ja se ne žalim ni na šta i sve mi se sviđa, uprkos činjenici da nikada nisam bio ovde i ništa ne znam o ovom mestu“. Godinu dana kasnije sledilo je sledeće geslo: „Čudno je što sam sebe lagao, da nikada nisam bio ovde i da ništa ne znam o ovoj mestu, jer je u stvari ovde kao i svuda, samo što se ovde jasnije oseća i dublje ne razume“. Natpisi na

transparentima sa sopstvenim poetskim tekstovima u vidu zen budističkih koan izreka je suočavanje sa strategijama esetizacije ideološke kulture, koja je usmerena na varku univerzalne harmonije, u kojima se istina i laž, činjenica i fikcija ne mogu razlikovati.

“Kolektivne akcije” se ne iscrpljuju u percepciji situacije na terenu, tajanstvenost akcija podstiče mnoštvo komentara na tekstove. U vidno polje tako dolazi granica između jezika i vanjezičke realnosti, između teksta i ne-teksta i između situacionog „iskustva” - gesta što je istovetno impulsu beskrajsne interpretativne spirale u kojoj se situacija i dokumentacija međusobno nadovezuju. Kod „Kolektivnih akcija” se u ralne akcije prvo uvode tekstualne paradigme (uputstva, pravila, planirane strukture), što kroz dokumentaciju sa druge strane dovodi do nastajanja tekstualnih i pojmovnih prostora, koji su kasnije povod za nove akcije.

U više od trideset godina su “Kolektivne akcije” realizovale 124 performansa. U poslednjm izvedenim akcijama pod nazivom „dekoracija-2010” se radi o transformaciji predhodno planirane akcije gesla: Umesto transparenta gesla u prirodi je instaliran jedan dekorativni, sjajni, zlatni objekat koji nakon kraja SSSR upućuje na fascinaciju glamurom i na prikaz bogatstva i moći kao na jendnu nova ideologiju u Putinovoj eri.

Tek kroz dokumentaciju odnosno faktografiju su “Kolektivne akcije” takođe i za posmatrače, koji nisu sami učestvovali u performansima, uopšte razumljivi. Instalacija omogućava posetiocima izložbe, da se upute na “sekundarno” putovanje kroz različite slojeve dokumentacije, koja se sastoji od opisnih tekstova, priča, teorijskih komentara, diskusija, crteža, fotografija, video materijala i veb sajta. Na taj način oni ne postaju samo učesnici u procesu rekonstrukcije događaja akcije, već oni potencijalno mogu da koriste stečeno iskustvo takođe i za generisanje nove, sopstvene perspektive za akciju. Podsticaj za otvaranje novih perspektiva je posebno očigledan obzirom na činjenicu da instalacija nije u tradicionalnom umetničkom prostoru, već u inženjerskom birou na periferiji Glajdorfa, kuda po analogiji “Kolektivnih akcija” putovanje iz grada vodi.

Podsticaj za otvaranje novih perspektiva u okviru “Štajerske jeseni u Gracu” se posebno očitovao u činjenici da se instalacija nije dogodila u tradicionalnom umetničkom prostoru, već u inženjerskom birou na periferiji Glajdsdorfa, dakle u pitanju je putovanje izvan grada. U Beogradu, međutim, se Kolektivne akcije susreću sa Umetničkom zadrugom Treći Beograd, pri čemu se stvara jedno polje tenzije unutar uzajamnog odnosa akcije i refleksije, blizine i udaljenosti, identifikacije i otuđenja.

Sabine Henzgen

Sergej Romaško,

rođen u Moskvi 1952. godine. Diplomirao na Moskovskom državnom univerzitetu. Od 1976. godine se bavi radom u oblasti konkretne poezije i umetnosti. Istraživač je na Akademiji nauka SSSR-a / Ruske Federacije u Moskvi. Autor je mnogih publikacija iz oblasti jezičke teorije i poezije. Doktorirao je na temi lingvističke filozofije nemačkog romantizma. Živi i radi u Moskvi

Sabine Henzgen,

rođena u Dizeldorfu, 1955. godine. Studirala slavistiku, istoriju i istoriju umetnosti. Diplomirala je na Rur universitetu u Bohumu. Dobitnica DAAD stipendije za studije na Državnom univerzitetu za kinematografiju u Moskvi.

Od 1985. godine učestvuje u performansima grupe *Kolektivne akcije*. Osnivačica je video arhive MANA (Moscow Archive of New Art), audiovizuelne arhive moskvog konceptualizma. Živi u Bohumu i Berlinu.

Sergej Letov,

rođen u Semipalatinsku, istočni Kazahstan, 1956. godine. Živeo je u Omsku u Sibirua, od 1975. godine u Moskvi. Bavi se muzikom i poznat je po improvizacijama. Osnivač je produkcionog studija Pentagram. Sarađivao je sa brojnim umetnicima muzičarima, uključujući i njegovog mlađeg brata Jegora Letova (1964-2008.).

sponzori:

ГРАДСКА ОПШТИНА
ПАЛИЛУЛА